

Entre els aspectes abominables de les guerres —que ho són pràcticament tots— hi ha el cultiu d'un fariseisme irritant. Se'ns ha volgut fer creure que hi ha uns principis immutables, de cavallerositat, d'armes permeses i d'armes prohibides, d'unes víctimes *legals* i d'unes altres que cal considerar com a sacrificades en uns crims que no tenen perdó.

S'han establert diferències subtils entre matar amb armes químiques o clavar baionetes al ventre (una mort horrible), entre immolats civils i cadàvers uniformats. De manera que si s'oblige algú a anar al front vestit de soldat i el maten, doncs ja se sap, no es pot queixar, perquè ben bé que sabia al que s'exposava. En canvi, si maten algú altre situat a la rereguarda i vestit de civil, pitjor per a l'adversari, perquè hi ha una colla de convencions internacionals que ho condemnen. No ha quedat del tot clar qui són els jutges i quins són els reus, però les coses van així.

Els alemanys, amb una certa timidesa a la Primera Guerra Mundial i més descaradament a la Segona, van acordar que això eren romanços i com que les guerres tenen com a objectiu prioritari la destrucció de l'enemic, tots els mitjans per aconseguir-ho són vàlids. Cal reconèixer que no foren sols en aquesta filosofia bèl·lica, però no se'ls pot negar que no ho dissimula-

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Corones sobre tots els morts

ren. Van predicar i practicar la guerra total i de poc que no la guanyen.

De tot això, que es fa més evident a cada guerra que passa, se'n dedueix que el pacifisme també ha d'ésser total i que posar-hi condicions o limitar-lo és una pèrdua de temps i d'energies. Qualsevol presagi o premonició de guerra, qualsevol signe extern o intern que signifiquin disposició o preparatius de guerra cal que siguin combatuts d'una manera total i de seguida, perquè sempre es fa tard sense gairebé adonar-nos-en.

És evident que hi ha vocacions que se senten atretes per l'ús de les armes, però per penós que els resulti, cal procurar convèncer-los —cosa difícilíssima— que de la mateixa manera que el progrés tècnic ha fet desaparèixer una colla d'oficis, hem d'acceptar que el progrés moral en farà innecessaris d'altres. Per ara és una utopia, però hi ha moltes utopies que mereixen tota mena d'esforços a favor seu. Dubto que la lluita per la pau, per dura que sigui, causi més víctimes que les que han ocasionat les guerres.

El coronel Martínez Inglés, en un dels seus articles sobre la guerra del Golf, ha expressat una opinió plena d'encert. Des-

prés de comentar que tant Saddam Hussein com el president Bush han fet càlculs previs sobre els morts que tindrà cada bàndol (a vegades ha fet l'efecte que se'ls passaven de l'un a l'altre com si fossin pilotes), el coronel Martínez Inglés va escriure: "No sé qui guanyarà, si és que guanya algú, però he de dir, amb la història militar a la mà, que no és bo anar a la guerra comptant els morts abans que es produeixin. Per això, és millor no començar-la."

Té tota la raó. Un cop començada una guerra, establir valoracions entre els morts és d'una hipocresia escandalosa. És com si llegíssim els rètols d'una parada al mercat: "Carn de primera. Carn de segona. Carn de tercera." Cada rètol amb un preu per quilò, per tranquil·litzar totes les consciències o satisfèr totes els paladars.

Si la mort és la gran igualadora, no s'entén gaire que fem diferències entre uns cadàvers vestits de militars i uns altres amb roba de civils. Per no equivocar-nos valdria més que ens estalviéssim —si ens ho fessin possible els guerrers— les guerres.

Pere Calders